

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemli nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 110.

V Ljubljani, v ponedeljek 16. maja 1887.

Letnik XV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 14. maja.

Budgetna razprava.

(Sedemnajsti dan.)

Burgstaller—Luzzatto—Hohenlohe.

Slovenski poslanci so dregnili v sršenovo gnjezdo, ker so v svojih govorih omenjali neznosnih razmer v Trstu. Oni za Trst ne zahtevajo samo od slavne vlade izjemnih dobrot in posebne pogače, ampak sploh tirjajo, da se Trsta ne smé nihče dotakniti, ali kaj slabega o njem črhnuti in menda celó misliti ne.

Poslanec Klun je v svojem govoru izrečno omenjal, da je nedavno poslanec Stalitz v državnem zboru govoril patrijotične besede, o katerih ne dvomi, da so prišle iz odkritosrčnega srca, in da je v Trstu veliko pravih in gorečih rodoljubov. Luzzatto in Burgstaller in včeraj knez Hohenlohe pa reč tako sučejo, kakor da bi bila poslanca Klun in Šuklje obsodila vse italijansko prebivalstvo kot nepatrijotično, in kakor da bi bili vsi Tržačani nevarna iredentovska banda. Omenjeni se toraj sedaj zaganjajo v slovenske poslance in povdarjajo rodoljubje italijanskih prebivalcev v Trstu. Poslanca Luzzatto in Burgstaller sedita tudi v mestnem zboru Tržaškem; zakaj nimata ondi poguma odločno oporekati in protestirati, kedar se nepatrijotične reči tam godé? Zakaj ne obsojata mestnega starešinstva, ker glavno glasilo njegovo, „Indipendente“, poroča vse, kar se godi v glavnem mestu italijanskem, trdovratno pa prezira, kar zadeva našo prevzvišeno vladarsko rodbino, ki je s par vrsticami omenjal patrijotične slavnosti pri krstu ladije „Štefanije“, po osem dni pa poroča o slavnostih v Benetkah in Florenci? Zakaj sta ta dva poštenjaka molčala, ker se mestnemu zastopništvu ni potrebno in primerno zdelo, da bi se bili policaji praznično oblekli, ko je presvitli cesar prišel v Trst obiskat razstavo in je pred dotičnim poslopjem stal lani radar v tako slabi obeki, da ga je nek pošten veljak Tržaški proč zapodil? Kadar pa napravijo kako slovesnost italijanski patrijotje, za katere se v državnem zboru tako potegujeta, se mora njim na čast policija praznično obleči.

Zakaj ta dva patrijota nista povzdignila glasú, ko je nedavno mestni zbor Tržaški pretresal zahvalno addresso italijanskemu kralju, ktera je bila pa baje tako sestavljena, da je kralj italijanski neki ni hotel sprejeti? Zakaj nista oporekala, ker tedaj mestni načelnik celó mestnim odbornikom ni bil naznanil, kaj se bo sklepalo, pač pa so bili to zvedeli mestni capini, ki so v silnem številu prišli na galerije in s tako burnimi klici odobraval italijanskemu kralju namenjeno addresso, kakoršni senikdar niso čuli, kadar so se sklepale drugačne adrese? Zakaj nista prespešтована patrijota posnemala zgleda

nekega konservativnega odbornika, ki je v sledomenjenega ravnanja mestnega načelnika izstopil iz mestnega starešinstva? In sta mar moža, ki se tako potegujeta za italijanske patrijote, pozabila, kaj se je l. 1882. o priliki petstoletnice godilo v Trstu? Se mar več ne spominjata, da se je levica mestnega zastopa demonstrativno odtegnila obedu pri cesarskem dvoru in da so italijanski patrijoti napravili izlet v Videm, ko je cesar bival v Trstu? Ali njima je mar neznano, da se je načelnik italijanskega delavskega društva odpovedal načelništvu, ker je bila društvena večina sklenila, da se hoče z zastavo vdeležiti patrijotične slavnosti? Ali mar nič ne vesta o porotnih sodnijah, ki so se zarad veleizdaje zoper italijanske patrijote vršile v Gradcu, Ljubljani in Inomostu? Ali bi bilo potrebno, veleizdajnike pošiljati drugam, ko bi Tržaški patrijoti v resnici tako splošno in odločno obsojali iredento, kakor sta možaka poštenjaka trdila? In se mar več ne spominjata lanskega napada na c. kr. častnike v Kopru? Ako imata res tako kratek spomin, naj častnike vzameta v roke in bota našla, da se v Trstu res, kakor so trdili slovenski poslanci, poleg patrijotične nahaja tudi jako močena nepatrijotična stranka, ktere vse njuno oporekanje ne more zatajiti in skriti. Sicer pa nam je še omenjati, da sta tudi omenjena poslanca pri tej nepatrijotični stranki jako malo priljubljena in da sta se morda ravno zarad tega sedaj tako zelo potegovala za njo, da bi se ji malo prikupila.

Luzzatto in Burgstaller sta pa tudi trdila, da je v Trstu 11 zgolj slovenskih šol, in da je mestni zbor Tržaški že zdavnej privolil, kar poslanec Klun v resoluciji priporoča, ker imajo slovenski okoličani zgolj slovenske šole in slovenske učitelje. Slovensko prebivalstvo v Trstu je popolnoma zadovoljno, rekel je včeraj Burgstaller, in navidezne pritožbe ne prihajajo od naših okoličanov, ampak od ljudi, ki imajo vse druge namene pred očmi, kakor blagor slovenskega prebivalstva! Burgstaller toraj bolj pozná potrebe in želje slovenskih okoličanov, kakor poslanec Nabergoj, ki je izmed njihove srede, ki je med njimi vzrastel, med njimi živi in ž njimi trpi. In poslanca, kateri tako zaničljivo govori o slovenskih prebivalcih in jim neslanega kropa ne privoščí, so volili okoličani v državni zbor in mu je celó duhovščina šla na roko, dasiravno je nedavno izdan list Tržaškega škofa z dné 20. marca t. l. čudno pojasnil, kako Burgstaller vstreza duhovščini. Ali ni to zares čudna, prečudna prikazen?

Burgstaller je trdil, da imajo v Trstu 11 slovenskih šol, in ko ga je poslanec Klun zavrnil, da imajo pač v okolici slovenske šole, ne pa v mestu, pomagal si je z izgovorom: Trst je ena sama občina! To je res; ali italijanski patrijoti v Trstu le tedaj za eno samo občino vedó, kedar to vstreza njihovim namenom; kedar pa to ne kaže, delajo razloček med mestom in okolico.

Ko so nedavno Tržačani zahtevali, da na novem kolodvoru Herpelske železnice ne smé biti sloven-

ski napis, opravičevali so to s tem, da kolodvor stoji na mestnem prostoru, ne pa v okolici in da v mestu postavno veljata le italijanski in nemški jezik. Zakaj Burgstaller pri tej priliki ni povdarjal, da je Trst le ena sama občina, kjer se poleg italijanskega in nemškega jezika govori tudi slovenski? Zakaj ni hotel potrditi, da v mestu samem ni ene slovenske šole in da 1400 slovenskih starišev še vedno zastonj čaka na rešitev svoje dotične prošnje? Zakaj je zamolčal, da so v Škednji in Rojanu napravili že italijanske ljudske šole, v ktere silijo slovenske otroke? Najprej naj pojasni in opraviči vse to, potem še le naj se poteguje za italijanske patrijote.

Knez Hohenlohe, kteremu je tudi slovensko veliko posestvo Goriško pripomoglo v državni zbor, imel je včeraj svoj deviški govor, ki ga liberalni listi danes preslavljajo čez mero in brez zaslužnja. Dobro ga je obsodil neki česki plemenitaž, rekši: „Si tacuisses“ — ko bi bil le molčal! Hohenlohe se je oglašil pri obrtnih šolah, pa je samo v začetnih besedah omenjal obrtne šole v Trstu, potem pa govoril o vsem drugem. Gosp. predsednik bi bil koga drugega gotovo opominjal, da naj ostane pri stvari. Ko je dr. Poklukar govoril o kvoti in priporočal vladi večjo skrb za gospodarske zadeve, poslal je grof Clam govorniku listek, naj se drži predmeta, ker mu drugi podpredsednik Clumecky ne dá miru in zahteva, da naj ga opominja. Hohenlohe je govoril o Scharschmidovem jezikovnem predlogu, trdil je, da so Furlani zmagali pri Visu, da oni čuvajo in branijo Sočo itd., pa Chlumecky se ni ganil, in govorniku ni priporočal, da naj ostane pri obrtnih šolah, ampak molčal je in listi njegove stranke danes drug čez drugega hvalisajo ta govor. Kako bi bili tudi oni ropotali, kako se govorniku rogali in posmehovali, ko bi bil kdo na desnici tako puhle fraze čenčal in otrobe vezal. Zlasti stara „Presse“ zmirom toži o tratenji časa in o nestvarnih govorih; ali pri Hohenlohe-jí tudi ona dela izjemo in mu z drugimi liberalnimi listi vred hvalo prepeva, o kateri pa vsakdo lahko sodi, koliko je vredna!

Izvrstno je Goriškega kneziča danes okreal stari v parlamentarnem življenji skušeni knez Czartoryski. Opominjal ga je na stenografične zapisnike, iz katerih je razvidno, da slovenski poslanci italijanskemu prebivalstvu sploh niso očitali nepatrijotizma in mu izrekel svoje obéudovanje, da si je kot tako mlad poslanec pridobil že spretnost, da more o vseh rečeh govoriti, samo o tisti ne, ki se obravnava. Tudi vzrok, zakaj je Czartoryski omenjal Hohenlohejevega govora, bil je enako hud vdarec za jako visokega in v sé zaljubljenega plemenitaža. Rekel je, da se ne pečá ž njim zarad obsega njegovega govora, ampak zarad pohvale, s katero je bil govor sprejet.

Pri ljudskem šolstvu bilo je zopet vpisanih jako dosti govornikov, katerih je le mala peščica prišla na vrsto. Prvi je bil koroški poslanec Hock, ki je trdil, da šolstvo na Koroškem ni tako slabo, kakor ga je opisoval poslanec Klun; trditve njegove, da koroški Slovenci nimajo ne ene slovenske ljudske šole, pa Hock ni ovrgel in je še omenjal ni, ampak je samo rekel, da si koroški Slovenci sami želé nemških šol.

Da to ni res, pričajo obilne peticije, ki so došle državnemu zboru zaradi slovenskih šol, ali kaj Hocka to briga! Tudi je smešil številke, ki jih je omenjal poslanec Klun, češ, da jih je menda zvedel od mežnarjev in fajmoštrov, ker po statistiki na Koroškem Slovencev ni okoli 130.000, ampak le 102.000; slovenskih far tudi ni 117, ampak veliko manj, šol pa je več, kakor na Kranjskem in tudi otroci bolj pridno hodijo v šolo, kakor tam. Tudi ni res, rekel je Hock, da bi ne znali slovenski brati, sicer bi ne mogla Mohorjeva družba vsako leto razposlati toliko molitvenih knjig. Konečno je Hock zopet oponašal kranjskim poslancem, da naj se brigajo za domače reči, koroške pa naj puščajo pri miru. Na to očitano mu je pa prav dobro odgovarjal poročevalec Mattuš, rekši, da to pravilo še ni bilo pripoznano od nobene strani, in da bo moral tudi Hock še dalje trpeti, da se bodo slovenski poslanci zanimali za napredek slovenskega šolstva na Koroškem in se upirali njegovemu kratenju. V drugih rečeh pa ga je zavrnil dr. Vitezič, ki je bil od naših pristašev izbran za glavnega govornika. Gledé števila Slovencev je omenjal, da je številka 130.000 primernejša, ker so pri ljudskem števljenju mnogo Slovencev zapisali med Nemce, in da gledé far cerkveno predstojništvo bolje vé, kakošne so, kakor posvetna statistika. Mohorjeva družba sicer res vsako leto razpošilja veliko koristnih knjig, ali glavni naročniki niso na Koroškem, ampak v sosednih slovenskih deželah. Tudi Tržaške poslance in kneza Hohenloheja je dr. Vitezič krepko pobijal in ga opominjal, da pri Visu niso zmagali Furlani, ampak Slovani, ker je znano, da večina naših mornarjev se nabira v Istriji in Dalmaciji. Priporočal je vladi, naj se ozira na šolstvo v Istri, ker bi po dosedanjem načinu skoraj res Italijani, katerih je pa na Primorskem manj, kakor Slovanov, prej dobili visoko šolo, kakor pa Slovani slovansko srednjo šolo. Priporočal je konečno gledé hrvatskega jezika posebno resolucijo enakega pomena, kakoršno je predlagal poslanec Klun za slovenske šole, samo da se ima na Primorskem od tretjega razreda naprej italijanski, ne pa nemški jezik, učiti kot učni predmet, ako stariši to zahtevajo. Sklepal je z besedami italijanskega ministra Bonghija, ki je gledé Slovanov v Istriji rekel: „Misel, da nimajo pravice v Istriji bivati, je smešna, trditev, da bi morali pozabiti, kdo so, ako hočejo tam ostati, je pa budalostna.“

Razun omenjenih govorila sta danes še Kovalski, ki je v resoluciji priporočal vladi, da naj v Galiciji vsaj eno žensko pripravnico napravi za rusinske šole, in pa Türk, ki je govoril o demonstracijah na Dunajskem vseh učiliščih in povdarjal, da jih niso vganjali nemški dijaki, ampak židovski. Predsednik ga je opominjal, da naj pri ljudskem šolstvu ne govori o visokih šolah in mu je ravno po drugem opominu hotel vzeti besedo, ko Türk naznani, da je izgovoril. Sicer pa ima Türk izvirne nazore in misli, ki jih brez ovinkov in pomislov razodeva v zbornici, naj bo prilično ali neprilično. V eni preteklih sej je govoril o sedanjih političnih razmerah, ki žugajo požreti naučenega ministra Gautscha. Meni bi bilo veliko ljubše, je rekel Türk, ko bi Gautsch pohrustal ministerskega predsednika. Splošen smeh se je pri teh besedah razlegal po zbornici. Generalni govornik levičarjev bil je dr. Beer, ki je govoril o ženskem poduku in priporočal ustanovo zavodov, kjer se ne bodo odgojevale samo učiteljice, ampak tudi odgojiteljice.

Okoli polu štirih popoldne je bil proračun naučenega ministerstva dovršen in predsednik je sklenil sejo ter prihodnjo sejo napovedal za ponedeljek ob 10. uri dopoldne. Na vrsto pride finančno ministerstvo, pri katerem bo zopet dosti govorjenja. Ker je v četrtek praznik Vnebohoda, bo državni proračun ta teden težko dovršen; vendar v poslaniških krogih mislijo, da bo 27. ali 28. maja sklep sedanjega zasedanja in da se bodo poslanci še pred Binkoštim vrnili domú.

Gledé strokovne šole za leseno obrt na Kranjskem mi je dostavljati, da je minister 13. t. m. v budgetni razpravi rekel, da ste mu o tej zadevi došle dve prošji, ena za napravo take šole v Ljubljani, ena pa v Ribnici. Gledé obeh prošenj še vrše razprave, ki so zastran Ljubljane že skoraj dognane. V prihodnji budgetni razpravi mu bode menda mogoče kaj dejanskega in gotovega povedati.

Govor poslanca prof. Šukljeja

dné 7. maja v državnem zboru.

Oglasil sem se k besedi, ne morda, da bi ugovarjal razpravam gospoda predgovornika, za kar niti povoda nimam, pač pa, da sprožim besedo o zadevi, ki je silno pomenljiva za ožjo mojo domovino; ob enem zdi se mi pa tudi jako tesno združena s pravo državno koristjo. Nadjam se, da bom gospodo takoj prepričal o živi potrebi in da če prav se bo šlo le za vravnava kratke struge neke reke, vendar je najugodnejši čas za to razpravo pri razpravi „državnega stavbarstva“.

Stvar, ki jo imam v mislih, je vravnava dolenske Krke od Bele cerkve pa do njenega izliva v Savo. Povodnji, gospoda moja, ki jih Krka napravlja, so Vam pač komaj znane, čemur se tudi prav nič ne čudim. Povodnji te niso tako grozne, kakor one po planinskih krajih. Navadno tudi človeško življenje ni v nevarnosti, tudi priznavam, da škoda morda h krati ni tolikošna, kakor jo delajo povodnji redno po planinskih krajih. Ali gospoda moja, kar ondi prebivalce uničuje, je to, da se te povodnji redno leto za letom povračajo. Prav vsled tega že po nekterih krajih tako presedajo, da ljudje tega bremena ne morejo več prenašati. Krka, gospoda moja, je široka in globoka voda, ki se ob nizkem obrežju v velikih ovinkih po svoji strugi dalje valí.

Ti ovinki že sami po sebi ovirajo hitri odtok vode. Vrh tega ima pa Krka pod Kostanjevico več jezov za mline, ki jo čez in čez preprežajo. Vsled tega se zgodi, da Krka po vsakem količkaj večjem dežju izstopi in okolico v močvirje spremeni. Pomislite si le položaj dotičnih prebivalcev. Res je, da je posebno Krška dolina silno rodovitna. Toda kaj to kmetu koristi? Po dvakrat ali trikrat na leto nastopi povodenj, Krka naraste štiri do šest metrov čez navadno površje, razlije se čez polja, kjer žito pokončá, travnike in seno pa z blatom ponesnaži. Živina, ki mora tako klajo imeti, zbolí in pogine. Kakošne pa so posledice v prometu, pri trgovini in v javnem zdravstvenem oziru, gospoda moja?

Ne le, da tudi velika cesta več ali manj trpi vsled tega, temveč tudi po okrajnih cestah je vsled povodnji promet popolnoma nemogoč. Prebivalci mnogih vasi morajo popustiti hiše in v Kostanjevici, ktero zastopati v tej zbornici je meni čast, občujejo ob takih prilikah drug z drugim po čolnih. Pitna voda postane tudi nevarna, kajti umazana Krka izliva se od zgoraj doli v vodnjake. Kdor je tako povodenj od blizu, na kraji nesreče videl, ta jo zná še le prav ceniti. Jaz bom navedel le en slučaj, ki Vam bo stvar v pravi luči pokazal.

Pred nekaj leti imeli so v Kostanjevici takoj po povodnji mrliča. Hotli so mrliča v grob položiti, toda morali so krsto z drogovi v jamo potisniti (čujte, čujte! na desni), toliko je bilo v jami vode. To so gotovo razmere, ki ne spadajo v naše stoletje in osvetlujejo državno zdravstveno policijo jako čudno.

Mislím, da je vže iz tega ozira neogibno potrebno, da se prične organi državnega stavbarstva s tem vprašanjem pečati.

Pa še drug vzrok imam, na ktereга Vas hočem opozoriti. Država se mora vdeležiti uravnave reke Krke.

Lansko leto razdelila se je v visoki zbornici publikacija, ki jo je sestavil izborni tovariš gospod gozdni sovetnik in poslanec Schindler. Imenuje se: Gozdi državnih grajščin, ki so pod oskrbníštvom c. k. poljedelskega ministerstva“.

Iz tistega naznanila je razvidno, da obseza versko-zakladna domena Kostanjevica skupnega zemljišča 2221.6 hektarjev. Od teh je gozda 1555.7 hektarjev. Preko vsega tega kompleksa pretaka se Krka in napravlja na njem povodnji.

Gospod spisovatelj je sam omenjal velike škode, ki jo povodenj na tem posestvu napravlja. Povdarjal je dalje rodovitnost zemlje in globočino rodovitne zemlje, ktera je posebno ugodna neke posebni vrsti hraščevine.

Mislím, da ne rečem preveč, če oziraje se na to veliko posestvo, ki ga ima država ondi, trdim, da se ji bodo stroški za uravnavanje Krke povrnili iz večjih in zdatnejših dohodkov in pridelkov na omenjenem zemljišču.

Po drugi strani pa opozorujem na to, da bi tako urejevanje reke Krke bližnje polje zdatno zboljšalo in pa, da bi se veliko tisoč hektarjev najbolj rodovitne zemlje poljedelstvu pridobilo.

Zato mislim, da se bodo vsaki stroški tukaj v najkrajšem času popolnoma izplačali.

Potem pa še nekaj gospoda moja.

Vedno se čujejo pritožbe, da se pri nas tako malo stori za vodne zgradbe. To je res. Le Krko si pogledajte, gospoda moja, koliko da ona ob pičlem svojem strmcu dalje valí. Na daljavo 55 kilometrov njen strmec ne znaša več, kakor 25 metrov. In kako malo bi bilo stroškov. Le nekaj ovinkov bi bilo treba prerezati, nekaj mlinskih jezov odpraviti in Dolenska, ki je do sedaj tako revna, kar se tiče občil, dobila bi jako izvrstno cesto po vodi, ki bi bila velikega pomena za ondašnji promet.

Znabiti mi bote ugovarjali: to je vendar v prvi vrsti briga prizadetih sosedov in dežele. Vlada bi imela pri vsem le toliko deleža, kar ga ji naklada zboljševalna postava (postava za zboljševanje) z dné 30. junija 1884.

Tudi mi bote še ugovarjali, da bi morali posebno za pripravljala dela, za proračun in načrte pred vsem prizadeti sosedje skrbeti in kar bo stalo plačati, ali pa dežela.

Toda gospoda, na to Vam odgovarjam, da če se na to stališče postavimo, zavleklo se bo to nujno vprašanje še za cela desetletja, lahko pa tudi popolnoma opustilo. Žalostna je resnica, da je prebivalstvo po Krški dolini sedaj v taki revščini, da z grozo pričakujemo tega, kar mu bo bodočnost prinesla.

Trtna uš razširja se po vinogradih v omenjenih krajih silno hitro in jih je večinoma že uničila. Kaj pa to pomeni, gospoda moja, vé le tisti, ki pozná ondašnje razmere natančno.

Ravná ljudem ne daje zadostnega pridelka, ker ga jim Krka s svojimi povodnjami spodjeda. Kar so pa po višavah (goricah) pridelovali, uničila jim je sedaj trtna uš. Po ondašnjih rebrih, ki so silno strme in skalnate, pač ni mogoče kaj drugega pridelavati, kakor vino. Ljudje so navezani na vinarstvo, na pridelek svojih vinogradov. Marsikak do sedaj premožen kmetič prišel je po teh elementarnih nezdah ob vse in na beraško palico. Iz tega vzroka pač ne moremo od prebivalcev zahtevati, da bi iz lastne moči napravliali vodogradna društva, da bi si najemali hidrotehnike (vodogradne inženirje) itd., kedar se gré za vravnava reke Krke.

Dežela tudi ne more vsega storiti, kar bi bilo treba. V poslednjem zasedanju kranjskega deželne zbornice natezali smo presneto vse svoje moči, da bi bili kos vodotehničnem zahtevam. Pomnožili smo iz tega namena prav izredno tehnično osebje. Toda to vse skupaj nič ne izdá pri tolikanj obilnem poslu, ki nas čaka, in ki se ne dá odložiti.

Tu so prve na vrsti tiste gorenjske vasi, katerim gré povodenj v pravem pomenu do živega, kajti ondi je človeško življenje v nevarnosti. Ondi imajo naši hidrotehniki polne roke dela. Nič drugega nam toraj ne bo ostajalo, kakor da se vrejevanja Krke država poprime. Kranjski deželni zbor sklenil je že v svojem poslednjem zasedanju resolucijo, da se visoka vlada prosi, da naj bi jela po svojih organih pričeti študije za vrejevanje Krke, ter naj dá izvršiti potrebna pripravljavalna dela.

Naslanjaje se na to že v Kranjskem deželnem zboru sklenjeno resolucijo usojam si danes staviti še drug načrt resolucije. Ker je sedaj v prvi vrsti glavna reč, da se vlada sama prepriča o Krških povodnjah na ta način, da pošlje tjekaj svoje inženirje na ogled, naj kateri potem napravijo potreben načrt in proračun, mislim, da je prav pri tem naslovu jako umestna sledeča resolucija:

„Slavna vlada se poziva, da prične resno pretresavati, kako bi se reka Krka od Bele Cerkev pa do izliva v Savo priredila ugodno plovbi, o čemur naj prične poizvedovati in naj ob svojem času državnemu zboru stavi dotične nasvete.“

To resolucijo priporočam naklonjenosti visoke zbornice. (Odobrava se na desni.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. maja.

Notranje dežele.

V Dunajskih političnih krogih širi se že več časa govorica, da se bo ministerstvo nekoliko premenilo. Dosedanji voditelj pravosodnega ministerstva, baron Pražák utegne namreč postati pravi pravosodni minister; glavni poročevalec o proračunu dr.

Matuš pa minister za Češko brez listnice (portfelja). Ta govornica ni nevrjetna, ker češki klub ima veliko upliva v državnem zboru. Tudi grof Taaffe in Dunajevski sta nedavno v zbornici priznala odkrito, da se vlada naslanja na večino.

Zadnji petek je tudi novi **goriški** poslanec, princ Egon Hohenlohe, pokazal svojo zgovornost. Povdarjal je potrebo italijanskega jezika in njegovo kulturno vrednost. Po naših mislih se pa država ne more in ne sme ozirati le na lepoto jezika in želje enega naroda, marveč na potrebe in opravičene želje vseh narodov v državi. Nato princ z veseljem pripoveduje, kako radi Slovenci in Italijani obiskujejo nemške šole v Trstu. — Po vsem moramo soditi, da princ noče poznati ob Jadranskem morji slovanskega rodu, ki je najtrdnejši stebel države proti Italiji. Italijani se bratijo v državnem zboru z Nemci, da zatirajo slovanski rod, ki je vedno zvest habsburški hiši.

Ogerski državni zbor konča svoje delovanje 26. t. m. s prestolnim govorom Nj. Veličanstva. Drugi mesec bodo nove volitve, in novi zbor se snide 26. septembra.

Vnanje države.

Grof Nikolaj Bethlen je objavil članek v „B. Tagblatt“ o **Bosni** in **Hercegovini**, v katerem hoče dokazati, da skuša knez Bismark grofa Andrassyja pred svetom ponižati. Tega pa Bismark ni dosegel. Bethlen piše, da je Andrassy obvaroval Evropo druge vojske med Nemci in Francozi. Bismark je hotel namreč pred leti zopet napasti Francijo, da bi jo uničil saj za petdeset let. Gorčakov se mu je uprl. Bismark je nato ponujal Rusiji na Balkanu prosto roko, da mu dovoli vojsko proti Franciji. Andrassy je zvedel o tem, pogodil se direktno z Rusijo in tako zabranil drugo nemško-francosko vojsko. — To pojasnilo ogerskega magnata pa nima prave podlage v zgodovini zadnjih let. V aprilu 1875 pisali so Berolinski listi, da se Francija pripravlja za vojsko. Francoski veleposlanik v Berlinu Gontaut-Biron pa je naznanil francoskemu ministru vnanjih zadev vojvodi Decazes-u, da nemška država name-rava Francijo napasti. Francoski minister se je takoj obrnil do ruske in angleške vlade. Car Aleksander II. prišel je 10. maja z Gorčakovom v Berlin. Car je pregovoril nemškega cesarja, da je odložil vojsko. Angleška kraljica je pisala v Berlin pismo v enakem smislu. Grof Andrassy pa ni hotel ničesa storiti, da se ohrani mir in zabrani vojska med Francozi in Nemci. Od istega časa naslanja se Francija na Rusijo; Andrassy-ja pa imenuje Francozi svojega nasprotnika. Zato si pa Madjari zastoj prizadevajo, da opero svojega državnika pred svetom. — Nekdanji ruski diplomat general Tatiščev je razložil v „Mosk. Vedomostih“ rusko politiko o Bosni in Hercegovini: Pred rusko-turško vojsko vršili so se tajni dogovori med Dunajem in Peterburgom, pa tudi Nemčija je vedela o teh dogovorih. „Nodd. Allg. Zeitung“ kazi zgodovino. Dogovori so bili brez uspeha. Po San Stefanskem miru so se dogovori ponovili še pred Berolinskim kongresom, a bili so zopet brez uspeha. Meseca junija 1878 je grof Andrassy izrazil svoje sožaljenje g. Novikovu, da se dogovori niso končali povoljno. Šest tednov pred kongresom je naznanil Giers namesto bolehnega kneza Gorčakova poslaniku na Dunaji, da bi se Avstrija preveč ojačala, ko bi zasela Bosno in Hercegovino. Srbija in Črna gora bi se ne mogli razvijati. Isto je naznanil Giers cesarju Viljemu in knezu Bismarku, ki sta imela odločiti v tej zadevi. Giers je tudi pisal Oubrilu, da se bo Bismark oziral le na pravično stvar, akoravno ima pred očmi avstrijske koristi. Rusija je vse storila, da je zadovoljila avstrijskim opravičenim zahtevam, več ne more storiti. Na Berolinskem kongresu pa je Rusija storila še več. Meseca februarja 1879 je naznanil knez Gorčakov poslaniku Oubrilu, da Nemčija ni izpolnila opravičenega upanja Rusije. Tri tedne pozneje se je knez Gorčakov vedno jasneje pritoževal o skupnem postopanju Avstrije in Nemčije v iztočnem vprašanju. Novikovu je pisal: Pokazalo se je, da sta trocarsko zvezo uničila naša zaveznika; v prihodnje se bomo sami branili. — Ta članek so ponatisnili vsi Petrogradski listi in očitajo Nemčiji, da je izdala Rusijo. Listi trdijo in dokazujejo, da je edini naravni zaveznik Rusije le Francija. „Novoje Vremja“ piše, da se je popolnem ohladilo rusko prijateljstvo do Nemčije in Avstrije. Rusija se mora držati svoje politike. Če se Rusija zanaša na svojo moč, more še mnogo popraviti. Zveza z našimi sosedi nam ni koristila, pač pa škodovala. — Iz vsega se razvidi, da je vsa polemika ruskih in nemških listov obrnjena proti Avstriji.

Kakor iz Bolgarije, tako dobivamo tudi iz **Srbije** le nezanesljiva poročila. Najprvo so pisali listi, da so le osebna nasprotja med ministri dala povod ministerski krizi. Pozneje je prišlo na dan, da so slabe finančne razmere omajale ministerstvo, kar je tudi vrjetno. — „P. Lloyd“ piše, da utegne vendar-le Ristič vstopiti v novo ministerstvo, politika pa ostane tudi v prihodnje Avstriji prijazna.

Bolgarski regenti ostali so še v Ruščuku. V Sofiji je bil 12. t. m. banket na čast novoimenovanim častnikom. Navzoči so bili vsi ministri in major Popov. Ministerski predsednik je povdarjal v svojem nagovoru, da so mlajše častnike vzgojili le domači bolgarski učitelji. — Angleški listi poročajo, da bolgarska vlada ne bo sklicala sobranja. — Tako pri-

našajo listi vedna poročila iz Bolgarije, ktera navadno niso resnična. Danes je sobranje, jutri posojilo, knez Aleksander in druge novice, ki se navadno takoj preklčujejo. — Stojlov je neki razodel dopisniku časnika „Times“, da se ustavi gradnja železnice Caribrod-Vakarel, ako Bolgarija ne dobi posojila. „Novoje Vremja“ piše, da se bodo regenti še dolgo obdržali na krmilu. Pred meseci so bile na dnevnem redu vojaške in druge vstaje. Sedaj se vrše le mali neredi, ktere pa vlada lahko uduši. Prej so še vedno sanjari o knezu Aleksandru, sedaj so ga pozabili. Vlado podpira z denarjem angleški minister vnanjih zadev, doma pa strogo iztirjava davke po deželi. Bolgarska vlada mora imeti denarja, ker ne plačuje ne kneza ne davka Turčiji. Le angleški kapitalisti se trudijo, da dobi Bolgarija posojilo. Prodali so namreč bolgarski vladi železnico Ruščuk-Varna in radi bi dobili od vlade obljubljenih 18 milijonov frankov. — Če je to poročilo resnično, smemo trditi, da Angleži podpirajo sedanje regente in iščejo dobička v bolgarski zmešnjavi.

Nedavno je praznoval v Moskvi znani **ruski** pevec Slavjanski svojo 25letnico. Od vseh strani došle so čestitke: iz Stuttgarta od kraljeve družine, Peterburškega, Berolinskega in Pariškega vseučilišča. Čestital je francoski vojni minister Boulanger, kar je vzbudilo veliko navdušenost. Znani Pasteur je poslal telegram, ki se konča z besedami: „Vivent Russie et France unies!“ („Živele zjedineni Rusija in Francija!“) Slavjanski je rojen leta 1836., stare plemenite rodovine. Njegovo pravo ime je Agrénev. V Krimski vojski je služil kot prostovoljec. Po vojski se je pečal z godbo in nabiranjem narodnih pesni. Potoval je po Italiji in Franciji. Od leta 1869. do 1870. je prirejal koncerte v Ameriki. Svoj zbor si je sestavil v Pragi. — Ruski dvor odpotuje v Novi Čerkask h kozakom ob Donu. Carjevič bo prevzel načelnštvo donskih kozakov. Car ne ostane dolgo, temveč bo še meseca maja obiskal Livadijo.

Ruski finančni minister bo vpeljal carino, ktero bodo plačevale tuje ladije. Železne ladije, ki nosijo manj kakor sto bečev (ton), plačevale bodo 38 rubljev, lesene ladije 12 rubljev od bečve; do 1500 bečev plačevale bodo železne ladije po 20, in od 1500 naprej po 10 rubljev; lesene ladije po 6 rubljev. — Ruski časnik „Nedjélja“ piše o ruskih narodno-gospodarskih razmerah: Neverjetno je, koliko plačuje Rusija za pridelke, ki se uvažajo v Rusijo. Živeža se je l. 1885. uvozilo v Rusijo za 85 milijonov, l. 1884. celó za 129 milijonov. Volne se je pripeljalo l. 1885. za 65 milijonov, l. 1884. za 76 milijonov, surovih kož za 2½ milijona, olja, voska in surove svile za 6 milijonov. Vzrok tiči v tem, da Rusija obrača vso pozornost le na žito, druge pridelke pa zanemara. — Ruski listi so jako nezadovoljni z zadnjim govorom francoskega ministra Gobleta. Goblet je jako nepreviden, ker ravno sedaj razvija svoj program, ko se snujejo zveze držav. — Prvi svetnik v ruskem ministerstvu vnanjih zadev, baron Jomini, pojde te dni na trimesečni odpust v Krim.

Odsek **francoske** zbornice se posvetuje o zidani novega parlamenta. — „Temps“ piše, da se bote Francija in Anglija še ta teden dogovorili o nevtralnosti Sueškega prekopa in Novih Hebridov. — Ministerstvo se bo najbrž premenilo. — Francoske razstave se skoraj gotovo ne bo vdeležila nobena država. Angleški podtajnik Fergusson je že naznanil v dolnji zbornici, da se Anglija uradno ne bo vdeležila razstave. Kakor piše „Pol. Corr.“, da se tudi nemški krogi ne mislijo vdeležiti razstave, in v kratkem bo nemška vlada objavila svoj sklep.

Italijanska vlada se je odločno uprla postavnemu načrtu poslanca Nicotere in tovarišev, da se namreč zopet preklčujejo volitve po listinah, kar je še le nekaj časa vpeljano v Italiji. Minister Crispi je v zbornici v imenu vlade naravnost odgovoril, da tega predloga vlada ne more vsprejeti. Vlada bo sicer potrdila potrebne popravke, volitev po listinah pa ne more preklcati. — Vsi novi ministri in glavni tajniki, ki morajo biti po italijanski postavi na novo voljeni, bili so izvoljeni. V Palermi je bil Crispi voljen enoglasno.

Iz Peterburga se poroča, da je bila 12. t. m. zadnja seja **afganske** mejne komisije. Ker se člani komisije niso mogli sporazumeti, pretrgala so se posvetovanja. General Anenkov, ki najbolje pozná transkapiške razmere, trdil je neki, da se Rusija in Anglija ne bote bojevali za Afganistan. Enako sta se izrazila angleški general Roberts in član mejne komisije sir West Ridgervay, da Anglija ne bo ničesa žrtovala za Afganistan. — Ruski „Svjat“ piše o afganistanskem vprašanju, naj bi si Anglija in Rusija razdelili Afganistan; meja naj bo Hindukuš. Indije Rusi ne nameravajo napasti; če pa Anglija napové Rusiji vojsko v Srednji Aziji, bi bil konec angleške oblasti v Indiji le vprašanje časa.

V **severo-amerikanski** državi New-York so sklenili postaviti, da plača vsak 300 do 1000 dolarjev, kdor tajno razpošilja po železnici ali drugače dinamit, smodnik in enake razstreljive tvarine. Vsak pošiljavec mora natančno naznaniti kakovost pošiljatev. Guvernér ni še podpisal postave.

Izvirni dopisi.

Z Notranjskega, 15. maja. (Žegnane.) Že nekaj časa donša, g. vrednik, Vaš cenjeni list dopise, kteri se britko pritožujejo o neredih in pregrešnih razvadah, ktere se pogostoma o cerkvenih žegnanjih pri podružnicah godijo. Te razvade so v nekterih krajih zares velike ter prizadevajo našemu ljudstvu mnogo škode na duši, škodujejo pa mu tudi mnogo v materialnem ali časnem oziru, ker pomagajo uničevati njegovo blagostanje. Ker se Vaš list vedno prizadeva zatirati pri našem narodu pregreho ter pospeševati dušne in telesne blaginje, zatoraj ste prav storili, da ste zadevo omenili in v dopisih od več strani pojasnili. Dasiravno smemo popolnoma mirni ter prepričani biti, da se bode tudi v tej zadevi na dotičnem mestu pravo zadelo, in kakor vselej, tako tudi tukaj to določilo, kar bo v blagor slovenskemu ljudstvu: vendar Vas prosim, da tudi vrstice, s kterimi svoje misli o tej zadevi razodevam, v „Slovenca“ sprejmete. Britko se pritožujejo gospodje dopisniki zaradi pijančevanja, plesov, pogostnih pretepov, zanemarjanja nedeljske božje službe in drugih pregreh, ktere se pogostoma o priliki žegnanj pri podružnicah godijo. Ne more se to tajiti, in srce mora boleti vsakega poštenjaka, posebno duhovnika, ako o vsem tem premišluje. Dolžnost je slehernega, ustavljati se temu in po možnosti zabranjevati enake pregrešne razvade. Da se blagi namen doseže, je spoštovani Vaš prvi dopisnik svetoval, da se duhovna opravila pri podružnicah o cerkvenem žegnanju odpravijo, ter sv. maša na dan cerkvenega patrona slovesno opravi. Ta nasvet se dozdeva pisalcu teh vrstic popolnoma dober in opravičen, pa le v nekterih slučajih; da bi se pa povsod in vedno po njem ravnilo, s to mislijo se ne more popolnoma sprijazniti. Iz najboljšega namena je cerkev v starodavnih časih dopustila, da se sme po podružnicah god cerkvenega patrona ali pa obletnica cerkvenega blagoslovljenja z nedeljsko božjo službo slovesno obhajati.

Sreča in čast je to za dotično vas in za njene prebivalce, kteri so srečni, da imajo med seboj cerkvico, dasi tudi majhno; veseli so te nedelje posebno stari in bolehní, da se zamorejo po cerkveni zapovedi vsaj enkrat nedeljske službe božje vdeležiti. V starih boljših časih se je ta veseli praznik gotovo dostojno in slovesno obhajal. Kakor se vsaka, tudi najboljša naprava po človeški strasti v slabo obrniti zamore, tako se je žalibog tudi s „patrociniji“ zgodilo. Dnevi blagega duhovnega veselja so se spremenili v dneve posvetnega hrupa in grešnega razveseljevanja. Vendar dobra stvar, ako jo je mogoče rešiti, naj se zavoljo napak ne odpravi in le te naj se zatarejo. Vsaj nam liberalci pogostoma očitajo, da se ravno o nedeljah in o Gospodovih dneh mnogo nerodnosti zgodi; in žalostna resnica je, da se ti sveti dnevi pogostoma s pijančevanjem, plesi in drugimi pregrehami skrunijo. Zoper te se mora vsak dobromisleči človek vojskovati, dolžnost je pa to posebno županov.

Kakor se je to že dosedaj godilo, naj se tudi v prihodnje od strani čast. gg. duhovnikov oestro svari in opominja, varovati se pri žegnanjih izgrediv, pregrešnih veselí itd. Oestro naj bi se zažugalo, kjer bode ples, pijančevanje, razgrajanje in še hujši neredi, tam ne bo sv. maše prihodnje leto. Obljubiti bi morali starešine (cerkveni ključarji) in župani, da se ne bode v vasi plesalo, da ne bodo dali privoljenja itd. Kjer bi imeli rajše ples, kakor sv. mašo, ali, kjer se bi dane besede ne spolnile, tam naj bi se v kazni že tisto ali prihodnje leto Božja služba pri dotični podružnici odpravila, in to za toliko časa, dokler ljudje k boljšemu spoznanju ne pridejo. Naši ljudje, hvala Bogu, še niso tako sprideni, da bi, ako jim dušni pastir o kratkem pa odločno reče: kaj hočete rajši, krème pod lipami in v skednjih ples, ali pa sv. mašo? prvo si izvolili. In ako si prvo odberejo, ima duhovni pastir mirno vest, storil je svoje in vsi poštene farani bodo odobravalí, da ni bilo žegnanja v podružnici. Prepričani smemo biti, da se bode s takim ravnanjem pogostoma zabranil ples, kteri je o takih prilikah glavni vzrok neredov in pregreh, posebno na Primorskem in Goriškem, kjer je ljudstvo še mnogo bolj tej strasti vdano, kakor pri nas na Kranjskem. Brali smo pred nekaj časom, da ste se duhovska in svetna oblast združile, da se zoperstavite tem divjim plesom pod milim nebom in v krčmah. Zanimivo bi bilo zvedeti, kaj se je v tem oziru opravilo.

Vaš spoštovani dopisnik, kateri je to zadevo sprožil, ima popolnoma prav, da se farna božja služba zaradi žegnanj pri podružnicah ne bi smela zanemarjati. Tam, kjer je en sam duhovnik, kjer je znabiti na skrajni meji župnije majhna cerkva, ter bi morali farani memo farne cerkve daleč k sv. maši hoditi, in bi zavoljo tega velik del ljudi brez sv. maše ostal, tam bi bilo prav, da se „žegnanje“ opusti. Tako se je ravno na Notranjskem v veliki fari, ko je župnik umrl; dasiravno sta bila še dva duhovnika, vendar je bila prva in velika sv. maša v farni cerkvi in pri nobeni podružnici ni bilo duhovnega opravila, razun, ako je prišel iz samostana mašnik opravljati božjo službo. Nobenemu ni prišlo na misel, zavoljo tega mrmrati; mislili so si podružničarji, da farna cerkev ne sme brez navadnih svetih maš ostati. Pač so si pa tudi tam, kjer ni bilo svete maše, očedili hiše, povabili prijatelje in sorodnike na gostijo, najeli celo godce in plesali ravno tako, kakor o navadnem cerkvenem „opasilu“, češ „naše ne delje“ ne smemo pozabiti. Dokaz je to, da se s tem, ako se povsod in za vselej opusti cerkveno žegnanje, grešne razvade ne bodo popolnoma zatrle. Pač pa bi se v tem oziru mnogo zboljšalo, ako bi se sv. maša tam dovolila, kjer možje obljubijo, da ne bodo dovolili plesati in da bodo na red v soseski pazili. Sramovali bi se vaščani, da niso imeli zaradi izgrediv sv. maše. Zakaj bi se zavoljo zanikrnežev tudi dobri kaznovali? Zakaj bi zavoljo malopridnih tudi mirne in poštene vasi božjo službo izgubile? Da bo tako postopanje dušnim pastirjem mnogo besedovanja in sitnosti prizadajalo, se ne dá tajiti, pa vsi dobro misleči bodo kmalo spoznali, da ima gospod prav, in vsaka dobra reč zmaga še le po trudu in nasprotovanji. — Tako je ravnal Vaš čast. gosp. dopisnik „Od nekd“. Ta gospod se je vojskoval zoper globoko vkoreninjeno strahovito razvado in vendar je „Slovenec“ z veseljem srečnim pisati zamogel: „Hvala Bogu, imamo zdaj res službo božjo pri podružnicah in stokrat manj greha, kakor pred nekterimi leti.“ Toraj, kjer je farna cerkev zaradi podružnih žegnanj zapuščena in velik del faranov brez sv. maše; kjer imajo ljudje rajši ples, kot božjo službo, ali kjer se navadno tudi izgrediv godijo — tam naj bi se žegnanja opustila, sicer naj bi se pa podružnim cerkvam nedeljska sv. maša ne kratila.

To pa, kar sem spisal o „patrocinijih“ ali cerkvenih žegnanjih, nikakor ne velja tudi za pogostne, da, prepogostne nedeljske ekskurze v podružnice, ker oni provzročijo, da so o nedeljah farne cerkve brez vzroka zapuščene, ter nakladajo duhovnom težke bremen, mnogo truda. Sploh pa spoštujem mnenja gg. dopisnikov, kateri imajo v tej zadevi gotovo več skušnje, kakor jaz, in dobro vem, da moje nasvete ne bode vsakdo odobral. Vodil me je pa pri spisovanju teh vrstic najboljši namen. Zadeva je namreč imenitna in globoko segajoča v življenje našega ljudstva, zatoraj je prav, da se vsestransko prevdara in pretrase po znanem pregovoru, da več oči več vidi.

Iz Naklega pri Kranji, 14. maja. Znano je čitateljem slovenskih dnevnikov, koliko škode napravil je lansko zimo tu in tam sneg po naših gozdih sploh, največ pa po gozdih Kranjskega okraja, kjer raste izključljivo le borovec. Z lastnimi očmi sem se prepričal o tej za kmeta prežalostni resnici, ter vidil, idoč po gozdu, kako so ležali vse križem polomljeni borovec, prav kakor leže žvepljenke po tleh, če so se po nepredvidnosti raztresle. Velikanska bila je v resnici škoda, ktero je napravil sneg po naših prijaznih gozdih. Kmalu potem došel je višji ukaz, da morejo kmetje do spomladi vse polomljeno drevje iz gozda spraviti, sicer plačajo visoko denarno globo! Kmetje, pokorni v vsem cesarski oblasti, so vendar, slišavši ta strogi ukaz, zdihovali drug drugu: „bo li mogoče do tega časa tolikanj pokončane gozde potrebiti? in kam bomo z lesom?“ Da ne zapadejo zažugani kazni, spolnili so večinoma v tem oziru svojo dolžnost, ter zvozili drva domú. — Tako postale so naše posamezne vasi podobne drvarnicam, ker toliko nagromádili so drv krog svojih pohoštív, da so jih posamezni posestniki imeli po 40 do 50 in več sežnjev. Večkrat, ko sem v eno ali drugo vas od onega časa prišel, ter vidil krog slamnatih poslopij toliko nakopičenih, smolnatih, suhih, razcepljenih drv, rekel sem temu in drugemu: koliko nevarnosti za ogenj — ravnajte previdno z njim ter zlasti otrok ne puščajte nikoli samih domá; zakaj, če se zdaj kje vname, zahteval bo ogenj brez dvoma velike žrtve!

Česar smo se vsi bali, zgodilo se je — 13. maja. Ob 7. uri zvečer prikaže se ogenj na nekem hlevu v Strahinji, četrť ure od Naklega oddaljeni vasi. Veter gual je z največjo silo plamen v vas, tako, da ni bilo mogoče na dotični strani kaj rešiti, in tako je prej ko v pol ure vpepelil ogenj 30 posestnikom popolnoma njih pohoštív, klajo, živež, orodje in obleko. Cerkev sv. Nikolaja, dasi jo je tudi od treh strani oblegal ljuti plamen, ostala je vendar, hvala Večnemu, nepoškodovana; tik nje stoječa cerkvenikova hiša pogorela je do tal. Človek ni nobeden zgorel, dasiravno je več hudo opečenih, eno odrasčeno deklico le sem moral med tem, ko je vse okrog hiše gorelo, prevideti, ker se je toliko prestrašila in opekla, da se do sedaj še nič ne zaveda.

Kakošni so bili ti trenutki za dotično rodbino, kateri je tudi vse pogorelo, in za duhovnika, si lahko misliš, dragi čitatelj! Splošna škoda ceni se na 40.000 gld., znaša pa gotovo več. — Pogoreli so sicer z malo izjemo za pičle svote zavarovani, med njimi pa so žalibog tudi taki, ki so v resnici usmiljenja vredni, kakor gostači, rokodelci, kateri so vse krvavo zaslužen imetje in celo svoje orodje, šivalne stroje itd. v plamenu zgubili. Milosrčnost mojih rojakov ne slovi zastoj po svetu. — Če bi toraj eden ali drugi v svoji bratovski ljubezni hotel pomagati tudi Strahinjskim pogorelcem, naj pošlje blagovoljno svoj dar visokočast. gosp. župniku A. Zarniku v Naklem, ali gospodu kaplanu ali tudi vredništvu „Slovenca“, za kar že naprej v imenu pogorelcov izrekam: tisočero zahvalo in stoteri Bog plati!

I. B.

Domače novice.

(Umrl je) včeraj v Št. Gothardu pri Trojanah č. g. Janez Štupar, duhovni oskrbnik, po kratki bolezní — in sicer le eno uro po sklepu svetega misijona, ki ga je še bil oskrbel tej župniji. Pogreb bo de jutri ob 10. uri. Kaj več prihodnjí.

(Za c. kr. vladnega svetnika) v Ljubljano pride ces. kr. namestniški svetnik Aleksander Scheimerl iz Trsta, kakor naznanja včerajšnja „Wr. Ztg.“

(Priznanje.) Deželni odbor kranjski izrekel je c. kr. priv. zavarovalnemu društvu „Riunione adriatica di sicurtà“, ktero zastopa trgovec g. Perdan v Ljubljani, zahvalo, da je točno izplačal za 17. febr. 1887 pogorelo Ljubljansko gledišče svoto 60.000 gl. 99 kr. in vrh tega še 600 gld. za gasilce in delavce pri požaru.

(Vreme) je bilo pretekli teden jako hladno in deževno. Po gorejskih planinah je snežilo. Včeraj popoldne okoli 5. ure padala je po Ljubljani celó toča. Danes je krasen dan.

(Za Erjavčev spomenik in ustanovo) dobil je goriški odbor do 12. maja 2436 gld. 44½ kr.

(V Višnjaju) v Istri je hrvatska stranka pri občinskih volitvah zmagala tudi v drugem in prvem razredu. — V Roču se te dni vrše volitve; upanje je, da propadejo Lahoni.

(Mestne volitve v Gorici) vrše se letos mirno. V tretjem razredu sta voljena Ernest Bozzoni in Miha Furlani. V drugem razredu imajo štiri kandidate, in ti so: grof Coronini, Marizza, Cristofolletti in dr. Vinci. V prvem razredu je kandidat dr. H. Perco.

(Razpisana) je služba svētnika deželne sodnije v Celovci; prošnje do 30. t. m. — Razpisane so dalje službe družega učitelja na dvorazredni šoli na Vačah pri Litiji, plača 400 gld., služba tretjega učitelja na čveterorazredni šoli v Št. Vidu pri Zatičini, plača 450 gld., in služba četrtega učitelja, plača 400 gld.; prošnje do 1. junija.

Telegrami.

Dunaj, 16. maja. Cesarica je včeraj popoldne ob 4. uri odpotovala po dvadnevem bivanju na gradu Peleš; kralj in kraljica rumunska sta jo spremlila do Predeal. Ob ½ 6. uri je došla v Brašev (Kronstadt), ustavila se pet minut in odpotovala dalje.

Dunaj, 16. maja. Najmlajša hči ministerskega predsednika grofa Taaffe-ja, grofica Klementina, umrla je sinoči za škrlatnico; jutri se truplo blagoslovi in prepelje v družinsko rakev „Ellischau“ na Češkem.

Praga, dne 15. maja. Občni zbor banke „Slavije“ določil družbi sv. Cirila in Metoda in slovenskemu pisateljskemu društvu po dve sto goldinarjev podpore ter izbral na mesto pokojnega Božidarja Raiča za poverjenika dr. Josipa Srneca v Celji.

Peterburg, 16. maja. „Regierungsbote“ je naznanil, da so včeraj odpotovali v južno Rusijo car, carica, prestolonaslednik, veliki knez Jurij.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		728.52	+ 6.8	sl. szap.	oblačno	
14. 2. u. pop.		731.11	+ 7.4	sl. szap.		22.40
9. u. zveč.		732.83	+ 9.0	sl. vzh.	dež	dež
7. u. zjut.		734.55	+ 7.6	sl. szap.	oblačno	5.90
15. 2. u. pop.		734.43	+ 17.0			
9. u. zveč.		734.17	+ 11.6	brezv.	del. jasno	dež

V soboto je deževalo, proti večeru blisk in grom. — V nedeljo zjutraj oblačno, pozneje jasno. Okoli 4. ure dež in toča. Zvečer se je zjasnilo. Srednja temperatura obeh dni 7.7° C. in 12.1° C., oziroma za 6.0° in 1.9° pod normalom.

Dunajski borza.

(Telegrafsko poročilo.)

16. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 50 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 45 „
4% avstr. zlat. renta. davka prosta	112 „ 20 „
Papirna renta. davka prosta	97 „ 05 „
Akcije avstr.-ogerske banke	880 „ — „
Kreditne akcije	281 „ 20 „
London	127 „ — „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 05½ „
Ces. cekini	5 „ 97 „
Nemške marke	62 „ 32½ „

Ravnokar je izšlo

sedmo delo Ig. Hladnika,

ki obsega: Graduale in Offertorij za praznik presv. Rešnjega telesa, štiri Hymne za procesijo tega praznika in štiri Tantum ergo.

Delo je pisano za mešani zbor in stane 80 kr. ter se dobiva v

(1) **Katoliški Bukvarni.**

„MLEKARSKA ZADRUGA“

daje s tem naznanilo, da more vže postreči z namiznim finim sirom, ki se prodaja po sledeči ceni:

namizni pretolsti sir	I. vrste	kilo po 1— gl.
„ tolsti „	II. „	„ „ 0.80 „
„ poltolsti „	III. „	„ „ 0.60 „

Kupcem večjih množin dovoli se primerna znižana cena.

Ljubljana dne 14. maja 1887

Prva kranjska mlekarska zadruga
v Ljubljani. (1)

Izjava.

Sl. c. k. avstrijska zavarovalna družba

„Dunav“

na Dunaji je požarno škodo pri podružnici v Godiščici poleg Škofje Loke jako povoljno cenila in odškodnino točno izplačala, kar podpisano cerkveno predstojništvo zahvalno priznava.

Župni urad Rateče

14. dan maja 1887.

Stanko Šranc, (1)
župnik.

Franc Bergant,
ključar.

Martin Kavčič,
ključar.

Po znižanej ceni.

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal
IVAN BELEC,
župnik.

Cena knjige je znižana od 25 kr. na 20 kr., po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame deset skupaj, dobí najjeto brez plačeno. — Knjiga obsega 9 pol v osmerki.

„Katoliška tiskarna“

v Ljubljani
Valvazorjev trg šteč. 5.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.